

- [O nama](#)
- [U medijima](#)
- [DOKUMENTI](#)
- [TONOVI](#)

[Obris.org](#)

Obrana i sigurnost

- [Istaknuto](#)
- [Regija »](#)
- [Europa »](#)
- [NATO »](#)
- [Svijet »](#)
- [Predstavljamo](#)

Subscribe via [RSS Feed](#)

- [Obrana](#)
- [Sigurnost](#)
- [Unutarnji poslovi](#)

- [Vanjska politika](#)
- [Krize](#)
- [Misije](#)
- [Sabor](#)
- [Vojna industrija RH](#)
- [Ostalo](#)

[EU](#), [Europa](#), [Hrvatska](#), [Istaknuto](#), [Obrana](#) | 28/12/2022, 17:35 [Edit this post](#)

Obrambena suradnja s Francuskom

Nema nikakve dileme da je nakon studenog 2021. godine procvala obrambena suradnja Republike Hrvatske i Francuske. Svemu tome nedvojbeno su uz politiku kumovali i poslovi javne nabave, kojima se krenulo kupovati robe za hrvatski obrambeni sustav, ali i mimo toga. No prije nego što se posvetimo toj temi, napomenimo kako svijet ipak nije počeo lanjskog 25. studenog, jer je i određeno partnerstvo dviju država postojalo i ranije – iako se možda nije tako često spominjalo, nije se baš dobro ni vidjelo, a definitivno već dugo nije bilo baš svako malo na ustima domaćih dužnosnika kao u zadnje vrijeme.

Nije tajna da politička, “strateška” i obrambena suradnja Republike Hrvatske i Francuske Republike ima izuzetno promjenjiv raspon. U nekim fazama tijekom posljednjih tridesetak godina ona je bila iznimno aktivna i javno prominentna, da bi onda uslijedile faze zatišja i niskog publiciteta. Nažalost, kako to vole istaknuti zli jezici, faze intenzivnih odnosa tu redovito koincidiraju s periodima velikih hrvatskih ambicija na europskome polju, da bi se onda stvari smirile do iduće prilike. Prva takva faza bilježila se krajem rata, tijekom 1995. i onda 1996. godine, kada je Hrvatska nastojala ući u Vijeće Europe, organizaciju kojom od rujna 2019. predsjedava bivša hrvatska ministrica vanjskih poslova Marija Pejčinović Burić. Naime, nakon ulaska Slovenije u to tijelo 1993. i onda Makedonije krajem 1995. to je članstvo u Zagrebu doživljavano posebno važnim – dapače, toliko važnim da se tadašnji predsjednik Franjo Tuđman navodno baš radi osiguravanja podrške Lijepoj našoj tada odlučio za kupovinu europskih putničkih aviona Airbus na račun dotadašnjih letjelica američkog Boeinga – što se sasvim slučajno poklopilo s predsjedanjem Francuske Europskim vijećem u prvoj polovici 1995. godine, da bi isporuke letjelica u RH trajale od 1998. do 2000. godine uz posebno pitanje plaćanja iznimno nepovoljnih zateznih kamata. Za takvu odluku spominjale su se i zasluge Hrvoja Šarinića, koji je baš u to doba navodno imao veze i s ulaskom francuskog građevinskog konzorcija Bouygues u cestogradnju u Istri. Baš u tom kontekstu opet pojedini “zli” novinari navode i anekse ovog cestovnog ugovora iz 1999. godine, kojima se RH kao davatelj koncesije obvezala podmirivati sve troškove koncesijskog društva koje oni ne podmire kroz redovne prihode – čime je država koncesijskom društvu praktično nadoknađivala manjak zbog smanjenog opsega prometa. Sasvim slučajno je ovo fantastično potpisivanje cestovnih aneksa, kao i dovršetak isporuke Airbus aviona, stiglo baš pred francusko predsjedanje Europskim vijećem u drugoj polovici 2000. godine.

Za iduće francusko predsjedanje trebalo je pričekati drugu polovicu 2008. godine kada se, opet sasvim slučajno, u prvoj polovici te iste godine Hrvatska odlučila obnoviti svoju flotu Airbus putničkih aviona. Hrvatski mediji su tada izvještavali kako se posao izričito tempiralo prije početka francuskoga predsjedanja, a narudžba četiri aviona A319ceo (“current engine options”) trebala je biti realizirana do 2012./2013. godine, uz cijenu od oko 175 milijuna dolara (s uvećanjem od po tri posto svake godine do datuma isporuke). Kako se tada pisalo, jedan od razloga ovoga posla bilo je *“jačanje hrvatske pozicije u Francuskoj, koje bi trebalo dovesti do ubrzavanja ritma pristupnog procesa RH u Europsku uniju, s ciljanim datumom u 2009. godini”*. Naravno, do tog ciljanog roka već je postalo jasno kako u državu stiže ekonomska kriza, a onda je i premijer Ivo Sanader 1. srpnja 2009. javnosti poručio *“Doviđenja i hvala vam svima na suradnji”*. No, to nije moglo omesti posao kupovine aviona u kojem su bili sklopljeni svi potrebni ugovori, zajedno s kaznenim odredbama radi neopravdanog odustanka od narudžbe. Zato se taj zanimljiv zrakoplovni posao nastavio – te je u idućih nekoliko godina prvo bio odgođen zbog gospodarske krize, a onda zbog provedbe restrukturiranja u hrvatskom avioprijevozniku.

Do 2015. se tu obvezu kupnje uspjelo pretvoriti u nabavu četiri nova aviona A320neo (“new engine option”), kataloške cijene oko 400 milijuna USD – s rokom isporuke 2021. i 2022. godine. No, ni te se najave nisu ispunile, te se plaćanje i isporuku ovih letjelica dalje odlagalo temeljem pandemije i izradom strategije za novi razvojni ciklus poduzeća. U međuvremenu, došlo je vrijeme za još jedno francusko predsjedanje Vijećem EU, od siječnja do lipnja 2022. godine – pa su opet na stol došle i zrakoplovne teme. Dvomotorni borbeni avioni Rafale kupljeni su temeljem natječaja formalno postavljenog za jednomotorne lovce, samo nekoliko tjedana prije nastupanja Francuske na čelo EU, te kao uvod u *“godinu isporuke”*. Nekoliko mjeseci kasnije, 29. studenog 2022. godine te uoči očekivanog ulaska Hrvatske u schengensku zonu i monetarni euro-sustav, riješila se i nova faza trakavice o hrvatskoj kupovini Airbus aviona iz 2008. godine. Naime, potpisan je novi ugovor kojim se taj posao opet konvertira, ovoga puta u kupovinu 6 putničkih aviona Airbus A220 nespecificirane cijene, čija se isporuka očekuje do 2026. godine. Samo deset dana kasnije, kroz Vladu RH i MORH je protutnjala i francuska prodaja još i protuzračnih projektila Mistral 3 u ukupnom iznosu od oko 72 milijuna eura s uračunatim PDV-om – posao koji možda predstavlja i zadnje ovogodišnje izričito spominjanje *“strateškog partnerstva”* s Francuskom.

Obrambena suradnja RH i Francuske

Prvi “Sporazum o vojnoj suradnji između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Francuske Republike” potpisan je još 7. listopada 1997. u Parizu od strane tadašnjeg načelnika Glavnog stožera Oružanih Snaga RH, generala Pavla Miljavca (po ovlaštenju ministra), te njegovog kolege s francuske strane, načelnika Glavnog stožera Oružanih Snaga Francuske Republike generala Jean-Philippe Douina. S tim je temeljem Hrvatska dočekala i političke promjene 2000. godine, da bi se idućih godina obrambena suradnja dvije države razvijala dobro – s naglaskom na provedenu francusku reviziju stanja u Hrvatskoj ratnoj mornarici (tzv. Audit), te projekt dugoročne vojno-tehničke suradnje u području telekomunikacijskih sustava vrijedan 27 milijuna eura koji se ostvarivalo suradnjom francuskog Thalesa s hrvatskim Pomorskim centrom za elektroniku (PCE).

Francuska i Hrvatska početkom srpnja 2010. sklopile su još i tzv političku deklaraciju “Strateškog partnerstva”, koju su u Zagrebu potpisali tadašnji premijeri Jadranka Kosor te François Fillon. Kako je već tradicionalno, reguliranje ikakvih provedbenih aktivnosti temeljem tog općenitog dokumenta ostavljeno je razini tzv. “Akcijских planova” – od kojih je onaj za razdoblje 2010. do 2012. godine bio potpisan odmah sa samom deklaracijom, dakle 9. srpnja 2010. u Zagrebu; te daljnji za razdoblje 2014. do 2017. godine 2. ožujka 2015. u Parizu, a za razdoblje 2018. do 2021. godine – 6. travnja 2018. u Zagrebu. Treba napomenuti kako se tu radilo o sredstvima za praćenje provedbe Strateškog partnerstva potpisanog 2010. godine, dok je tim temeljem onda 2011. bio sklopljen i “Ugovor između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Francuske Republike o uzajamnoj zaštiti klasificiranih podataka”, te je pokrenuta i intenzivnija suradnja, prvenstveno na polju unutarnjih poslova.

Tek 14. srpnja 2013. bio je potpisan i idući “Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Francuske Republike o suradnji na području obrane”. Tog dana, osim prvog sudjelovanja OS RH na velikom godišnjem vojnom mimohodu, u Parizu je boravila i velika hrvatska delegacija. Uz predsjednika Ivu Josipovića, te ministra obrane Antu Kotromanovića, ondje su bili i načelnik GS OS RH Drago Lovrić, te pomoćnik ministra zadužena za obrambenu politiku – tako da nije bilo ni čudno kada se uz niz obrambenih sastanaka osvježilo i temelje obrambene suradnje dvije države. Spomenuti sporazum su ovoga puta potpisala dvojica ministara, Kotromanović i Le Drian, a akt je na snagu stupio 1. listopada 2016. – dakle, nekoliko tjedana nakon parlamentarnih izbora 11. rujna 2016. godine, u periodu prije formiranja 14. Vlade RH na čelu s premijerom Andrejem Plenkovićem.

Nažalost, kao i u brojnim godinama do tada, relativno je malo konkretno vidljivih aktivnosti hrvatskoj javnosti govorilo išta detaljnije o tijeku tog sklopa odnosa. Iz službenih izvora saznaje se tek kako je jedna od temeljnih aktivnosti obrambene suradnje tijekom tog perioda bila institucija “strateške konzultacije na razini pomoćnika ministara/ravnatelja” – tijekom koje se razmjenjivalo stavove i mišljenja o Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici (CSDP EU), uključujući i rasprave o stabilizaciji prostora Zapadnog Balkana/Jugoistočne Europe. Iako se tijekom više od desetljeća obrambene odnose Hrvatske i Francuske gledalo prvenstveno kao “odraz ukupnih bilateralnih odnosa dviju država”, te ih se službeno ocjenjivalo kao “dobre i obostrano korisne”, ipak je tu prije svega na stvari bilo jedno veliko zatišje i rutina.

Komponente tog rutinskog komuniciranja može se sažeti prema tipu provedenih aktivnosti, i to prvenstveno na:

- (1) već spomenute sigurnosno-obrambene konzultacije na razini pomoćnika ministra ili ravnatelja u Ministarstvu obrane,
- (2) kontekst Europske unije (prvo sudjelovanje Hrvatske ratne mornarice u okviru operacije EUNAVFOR Somalia ATALANTA 2009. bilo je na francuskoj fregati ACONIT, OS FR također pružaju logističku potporu sudjelovanju OS RH u EU NAVFOR Somalia ATALANTA u okviru svoje baze u Džibutiju; Francuska je uputila časnika za vezu u MORH u razdoblju hrvatskog predsjedanja Vijećem EU s ciljem pružanja stručne pomoći i prijenosa francuskih iskustava po pitanju poslova povezanih s predsjedanjem; kako bi se djelatnici MORH-a i OS RH što kvalitetnije pripremili za predsjedanje Vijećem EU, od francuske strane je organiziran tečaj o Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici EU uz organiziran posjet Parizu i Bruxellesu za osoblje koje uključeno u poslove predsjedanja; Hrvatska i Francuska zajedno sudjeluju u 5 PESCO projekata: 1) Military Mobility, 2) Network of Logistic Hubs in Europe and Support to Operations, 3) CBRN Surveillance as a Service i 4) Upgrade of Maritime Surveillance 5) Air Power),
- (3) kontekst NATO saveza (deklarirana hrvatska motorizirana satnija sudjelovala je u NATO Response Force pod zapovjedništvom francuskih snaga za brzi odgovor (Rapid Reaction Corps) 2014.g., a zajedničko sudjelovanje hrvatskih i francuskih OS u njemačkoj borbenoj skupini NATO aktivnosti ojačane Prednje prisutnosti u Litvi),
- (4) specijaliziranu suradnju ratnih mornarica (ukrcaji časnika HRM na francuske brodove, suradnja protuminskih postrojbi, posjeti francuskih brodova, sastanci stručnih skupina i razmjena znanja),

Kraj lipnja i početak srpnja 2017. u 113. zrakoplovnoj bazi u Saint-Dizieru

- (5) relativno skromnu suradnju ratnih zrakoplovstava (susreti akrobatskih skupina “Kрила Oluje” i “Patrouille de France” u Hrvatskoj i zajedničko letenje te sudjelovanje Kрила Oluje na francuskim aeromitinzima – gdje je javno bio zabilježen prvi posjet “Kрила Oluje” Francuskoj, sredinom srpnja 2017. godine, te zajednički programi prilikom gostovanja skupine “Patrouille de France” 2019. i 2021. godine u Zadru),
- (6) kopnenih vojski (zajedničko uvježbavanje prednjih zračnih motritelja u Hrvatskoj),
- (7) izobrazbe (učenje francuskog jezika, školovanje časnika na vojnim školama u Francuskoj i Hrvatskoj),
- (8) izobrazbe (učenje francuskog jezika, školovanje časnika na vojnim školama u Francuskoj i Hrvatskoj),
- (9) te po pitanju vojne industrije (posjeti izaslanstava sajmovima naoružanja i vojne opreme – ASDA, EURONAVAL, EUROSATORY, Le Bourget).

Ipak, ove razne aktivnosti uvelike su tekle i mimo konkretnog konteksta nekog posebnog “strateškog partnerstva”, koje ih je tek politički uokvirilo u jedan širi državni kontekst – da bi onda ti odnosi u studenom 2021. opet intervencijom politike bili uklopljeni u jedan novi okvir širih bilateralnih odnosa. Pri tome si je i Ministarstvo obrane pažljivo ostavilo prostora napomenom kako će ikakvo potpisivanje dodatnih ugovora i sporazuma o proširenju obrambene suradnje “*ovisiti o budućim dogovorima Hrvatske i Francuske o razvoju obrambene suradnje*“. Naravno, temelj za to su opet “*konzultacije predstavnika MORH-a i MOsFR, na godišnjim razinama*” kao izraz zajedničkih interesa u području obrane i sigurnosti.

Bujanje zajedničkih interesa

Pri tome nije teško uočiti kako su ti zajednički interesi itekako krenuli bujati tijekom protekle godine dana. Osim što su [tijekom posjeta francuskoga predsjednika Emmanuela Macrona Hrvatskoj 25. studenog 2021.](#) dvije države potpisale novo “Hrvatsko-francusko strateško partnerstvo”, odnos je zacementiran i [istodobnim sklapanjem niza ugovora vezanih uz kupovinu francuskih rabljenih borbenih aviona Rafale](#). No taj posao – vrijedan prema Francuskoj oko milijardu eura – osim što je praktično [odmah krenuo u plaćanje](#), izgleda da je predstavljao tek početak brojnih aktivnosti – koje se po svojem intenzitetu (ali i cijeni) itekako razlikuju od svega viđenog nakon slične političke deklaracije iz 2010. godine. Osim što je Republika Hrvatska zadnjih godinu dana zabilježila više posjeta [raznih plovila francuske Ratne mornarice](#) nego u proteklom desetljeću, Zagreb su preletjeli francuski avioni Rafale, a posjeti domaćih vojnih delegacija sajmovima obrambene industrije u Francuskoj najednom nisu više bile tek prilika da se nagađa o probijanju domaće industrije na francusko tržište. Naime, dok se prije ljeta ove godine još moglo sa zanimanjem komentirati [ministra Marija Banožića kako na vojnom sajmu](#)

[Eurosatory isprobava francuski protuzračni sustav Mistral 3](#) vrlo kratkoga dometa (VSORAD) – početkom prosinca ove godine u javnosti je iznenada onda izronila i vijest kako se za neobjavljeni broj primjeraka ovog lakog oružja iz proračuna izdvaja čak 72 milijuna eura (preko 542 milijuna kuna).

Riječ je tu o kupovini koja je provedena mimo elementarne transparentnosti, čiji je [ugovor sklopljen 9. prosinca ove godine u Ministarstvu obrane između ministra osobno i predstavnika francuske tvrtke MBDA](#), te u čijem se kontekstu izriječkom spominje i “Strateško partnerstvo” Hrvatske i Francuske. Naime, uz ovu kupovinu navodno postoji i nekakva francuska donacija nejasnog broja lansera ovog PZO sustava, koji bi trebali poslužiti za neposrednu obranu zrakoplovne baze u koju se od kraja 2023. misli smjestiti kupljene borbene avione Rafale. Doduše, dok bi ti avioni trebali krenuti pristizati u Hrvatsku krajem 2023. godine, njihova bi PZO zaštita možda mogla stići i prije – dok se tek općenito čulo kako glavnina takvog naoružanja kupljenog iz Francuske kreće u RH stizati tijekom 2024. godine. Nažalost, ovakvi djelomični navodi, praćeni zbrzanim investiranjem relativno ozbiljnih iznosa novaca, predstavljaju glavninu aktualnog strateškog partnerstva Republike Hrvatske i Francuske Republike.

***Ovaj tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja kvalitetnog novinarstva Agencije za elektroničke medije**

Recommend [Sign Up](#) to see what your friends recommend.

Vežani Tekstovi:

1. [Francuski veleposlanik: razvijamo istinsko strateško partnerstvo \(9\)](#)
2. [Hrvatska i Francuska – četvrtak je “Dan D” \(9\)](#)
3. [Macron stigao, Vlada sve pripremila \(9\)](#)
4. [Hrvati u Parizu – mimohod, ali i brojni sastanci \(8\)](#)
5. [Hrvatsko-francusko partnerstvo na području obrane \(8\)](#)

Tags: [Francuska](#), [Hrvatska](#), [obrambena suradnja](#), [strateški dokumenti](#), [vanjska politika](#)

Share:

[Tweet](#)

Author: [Igor Tabak](#)

Video prilog dana

Croatia's big day: Balkan n...

Turkish defence industry ...

Europe curbs visitors from...

Türkiye to use Black Sea g...

- [01.1.2023. - Euronews - Hrvatska u schengenskoj zoni i s eurom](#)
- [31.12.2022. - TRT - Turska vojna industrija](#)
- [30.12.2022. - France24 - Covid tjera EU na nove kontrole došljaka iz Kine](#)
- [29.12.2022. - TRT - Nova turska plinska polja na Crnom moru](#)

- [O nama](#)
- [U medijima](#)
- [DOKUMENTI](#)
- [TONOVI](#)

